

Oprichting vleeskuikenbedrijf Jansen of Lorkees-Lohuis, gemeente Hellendoorn

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

4 december 2007 / rapportnummer 1983-20

1. HOOFDPUNTEN VOOR HET MER

Jansen of Lorkeers – Lohuis VOF is voornemens een nieuw vleeskuikenbedrijf op te richten aan de Piksenweg (ongenummerd) te gemeente Hellendoorn. In deze situatie zullen nieuwe stallen worden gerealiseerd voor 145.000 vleeskuikens.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hellendoorn moet een besluit nemen over de hiervoor benodigde milieuvergunning. Voorafgaand hieraan wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld door de initiatiefnemer. De Commissie voor de milieueffectrapportage¹ (verder de Commissie) adviseert in dit advies het college over de richtlijnen waar dit MER aan moet gaan voldoen.

De volgende punten zijn essentiële informatie voor in het MER:

- de ammoniakbelasting van het voornemen is van groot belang voor het bepalen van (eventuele) invloed van het voornemen op kwetsbare natuurwaarden. Geef daarom de toekomstige ammoniakemissie en -depositie van het bedrijf weer en bepaal de gevolgen hiervan op hiervoor gevoelige natuur;
- het voornemen veroorzaakt extra geuremissie. Neem in het MER daarom de toekomstige individuele bijdrage van het bedrijf aan de lokale geurhinder op;
- beschrijf de stofemissie en het effect ervan op de stofconcentratie in de directe omgeving van het initiatief.

Om deze hoofdpunten goed te kunnen beoordelen is van belang dat het MER het volgende bevat:

- een zelfstandig leesbare samenvatting, die duidelijk is voor burgers en geschikt is voor bestuurlijke besluitvorming;
- kaartmateriaal van voldoende kwaliteit, voorzien van een duidelijke schaal en legenda. Op het kaartmateriaal zijn in ieder geval kwetsbare natuurgebieden en geurgevoelige objecten aangegeven. Geef ook helder de afstanden van de gebieden en objecten tot het bedrijf aan;
- een heldere vergelijking van de gepresenteerde alternatieven volgens dezelfde methodiek en met hetzelfde detailniveau.

2. LEESWIJZER

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie doet in hoofdstuk 3 aanbevelingen over de procedurele en beleidsmatige kaders voor dit project. In hoofdstuk 4 zet de Commissie uiteen welke alternatieven en varianten in het MER onderzocht moeten worden. Hoofdstuk 5 behandelt de milieueffecten. Hoofdstuk 6 behandelt de overige punten voor het MER.

¹ Voor technische informatie over de m.e.r.-procedure, de rol van de Commissie, samenstelling van de werkgroep wordt verwezen naar bijlage 1. In bijlage 2 is een overzicht van de inspraakreacties opgenomen.

3. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

3.1 Achtergrond

De initiatiefnemer heeft momenteel aan de Meersendijk 8a te Den Ham (gemeente Twenterand) een vleeskuikenbedrijf. De initiatiefnemer wil op de Pikenweg te Hellendoorn een nieuwe vleeskuikenhouderij starten.

De aanleiding en motivatie voor het voornemen staan te summier beschreven in hoofdstuk 2 van de Startnotitie. Dit dient uitgebreider te worden beschreven in het MER.

3.2 Beleidskader

De startnotitie geeft al informatie over het wettelijk kader en het beleidskader. In het MER moeten de randvoorwaarden die deze kaders stellen aan het voornemen nader worden uitgewerkt. Hierbij dient in het bijzonder rekening te worden gehouden met:

- de Grondwaterwet, indien grondwater onttrokken wordt;
- de IPPC-omgevingstoets². Ga ook in op de BREF³ voor intensieve veehouderijen en de overige documenten uit de Regeling aanwijzing BBT-documenten;
- gemeentelijke Gebiedsvisie LOG Hellendoorn.

Het MER wordt opgesteld ten behoeve van de besluitvorming over de aan te vragen Wm-vergunning.

Ten einde tot daadwerkelijke oprichting en exploitatie over te gaan, is mogelijk een ontheffing noodzakelijk op grond van de Flora- en faunawet (zie paragraaf 5.5.5 van dit advies). In het MER dient te worden beschreven of dit het geval is.

Indien er sprake kan zijn van effecten op Natura 2000-gebieden is ook een Natuurbeschermingswetvergunning benodigd (zie ook par. 5.5.5 van dit advies).

3.3 Plan-m.e.r. en besluit-m.e.r.

Het huidige bestemmingsplan staat de realisatie van het bedrijf niet toe aangezien er geen bouwperceel is gelegen.

In het geval dat een planwijziging moet worden uitgevoerd, is deze planwijziging plan-m.e.r.-plichtig, op grond van het nieuwe Besluit m.e.r. zoals dat geldt sinds 28 september 2006. De Commissie adviseert bevoegd gezag en de initiatiefnemer in overleg te treden over de wijze waarop besluit-m.e.r. en plan-m.e.r. worden uitgevoerd. De Commissie adviseert besluit-m.e.r. en

² Dit volgt uit de van toepassing zijnde IPPC-richtlijn. IPPC is de afkorting van Integrated Prevention Pollution and Control. Het van toepassing zijn van deze richtlijn betekent dat emissies naar bodem, water en lucht moeten worden voorkomen en, wanneer dit niet mogelijk is, zoveel mogelijk worden beperkt.

³ Deze BREF (Best available technology reference document) is gebaseerd op de IPPC-richtlijn.

plan-m.e.r. zo mogelijk met elkaar te combineren, aangezien de inhoudelijke vereisten vrijwel gelijk zijn.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 Inleiding

In de Startnotitie wordt in hoofdstuk 4 een beschrijving gegeven van het voornemen. Het voorkeursalternatief en de andere alternatieven moeten in het MER worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu. Een situatieschets van het plangebied en een breder studiegebied, waarin bebouwing en ecologisch gevoelige gebieden opgenomen zijn, moet onderdeel vormen van de beschrijving.

4.2 Voornemen

De Commissie vraagt om in het MER een eenduidige beschrijving van het voornemen op te nemen met daarbij in ieder geval aandacht voor:

- het aantal te realiseren dierplaatsen in relatie tot het aantal te houden dieren;
- de uitvoering van de inrichting, inclusief beschikbare oppervlaktes;
- de plaatsing en hoogte van de emissiepunten en, ingeval van de toepassing van luchtwassers, ook de dimensionering van het luchtwassersysteem met inbegrip van de uittreedsnelheid, -richting en -hoogte van de stallucht, in relatie tot de voorgenomen omvang van het bedrijf. Geef de milieuvoor- en -nadelen van het toe te passen systeem;
- de uitvoering van de loods die tevens dienst doet als tijdelijke mestopslag, alsmede een beschrijving van de maximale tijdsduur van de mestopslag;
- een duidelijke tekening van de stallen, inrichting en installaties, voorzien van relevante maatvoeringen, details en legenda. In de plattegronden van de stallen moeten de geïmplementeerde codes uit de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) aangegeven worden.

In het MER dient een overzicht opgenomen te worden van de beoogde fasering en planning van het voornemen.

4.3 Referentiesituatie

De milieueffecten van het voornemen moeten vergeleken worden met de huidige milieubelasting op de projectlocatie. De referentiesituatie is het huidige gebruik op de locatie, zijnde bouwland zonder emissie van geur, stof of ammoniak.

4.4 Alternatieven

De startnotitie beschrijft het voornemen. Een toegevoegde waarde van een MER is gelegen in het geven van inzicht in de milieuovertredingen van het voorkeursalternatief ten opzichte van een Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA) (en eventuele andere alternatieven) en een referentiesituatie.

Doel van de vergelijking is met name op de essentiële punten de verschillen zichtbaar te maken tussen van de voorgenomen activiteit en de alternatieven. Bij de vergelijking moeten de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken. Uit deze vergelijking kunnen eventueel nog extra te nemen maatregelen worden afgeleid.

Per alternatief dient aangegeven te worden welke overwegingen aan de keuze ten grondslag liggen, zoals milieuoverwegingen, overwegingen omtrent bedrijfsvoering en technische realiseerbaarheid.

Alle alternatieven dienen te voldoen aan de eisen van de IPPC-richtlijn. De belangrijkste eis uit deze richtlijn en de Wet milieubeheer is dat de best beschikbare technieken (BBT)⁴ worden toegepast. Hierbij dienen alle BBT-maatregelen uit de van toepassing zijnde BBT-documenten conform de Regeling aanwijzing BBT-documenten te worden beschouwd.

Hoewel geen verplicht onderdeel voor het MER, adviseert de Commissie inzicht te geven in de investerings- en exploitatiekosten van de verschillende alternatieven.

4.5 Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)

Werk in het MER het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) uit. Het MMA moet uitgaan van de technisch gezien maximaal haalbare mogelijkheden en technieken ter bescherming en/of verbetering van het milieu. Dit kan verder gaan dan de inzichten in de huidige beoordelingskaders. Ook moet het MMA realistisch zijn en binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen.

Bij de ontwikkeling van het MMA adviseert de Commissie om primair aandacht te besteden aan maximale reductie van de uitstoot van ammoniak, van geur en van fijn stof, door de volgende maatregelen af te wegen:

- toepassing van een luchtwasser⁵, waarin een combinatie van ammoniak, geur en fijn stof met een hoog rendement kan worden verwijderd;
- zodanige plaatsing van emissiepunten, zowel in het verticale als in het horizontale vlak, dat de geurhinder zo laag mogelijk is;
- directe afvoer van mest zonder tussenopslag in een loods;
- toepassing van CO₂-zuinig bouwen.

De Commissie adviseert om het MMA duidelijk te omschrijven en keuzes die hebben geleid tot het MMA in het MER te onderbouwen.

⁴ Op basis van de Engelse term wordt ook wel gesproken van het BAT-vereiste ('best available techniques'). Dit begrip is opgenomen in Wm artikel 8.11 lid 3. Bij de bepaling van BBT voor inrichtingen, bij het verlenen van vergunningen, dient het bevoegd gezag gebruik te maken van het afwegingskader uit het Inrichtingen en vergunningenbesluit (Ivb), artikel 5a.1 (Stb.2005, 527).

⁵ Inspraakreactie 1, 2 en 3 gaan specifiek in op de toepassing van de chemische wasser met een ammoniakreductie van 90% als MMA.

5. MILIEUASPECTEN

5.1 Algemene opmerkingen

Bij de beschrijving van milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- bepaal de ernst van de gevolgen voor het milieu in termen van aard, omvang, reikwijdte en mitigerende maatregelen⁶;
- per milieugevolg moet worden beschreven of deze onomkeerbaar is;
- expliciet moet aandacht worden besteed aan cumulatie van effecten op met name kwetsbare natuur⁷;
- gevolgen kunnen zowel negatief als positief van aard zijn.

Geef van de verschillende alternatieven kwantitatief het effect aan op ammoniak, geur en fijn stof. Voor de overige punten kan grotendeels volstaan worden met een kwalitatieve beschrijving van de effecten.

5.2 Ammoniak

In het MER moet aangegeven worden waar de voor verzuring gevoelige gebieden liggen⁸, wat de afstand tot het bedrijf is, of hier sprake is van nadelige gevolgen van het voornemen en in het bijzonder of er sprake kan zijn van significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden. Ga daarbij in het bijzonder in op het 'Wierdense Veld' en de 'Sallandse Heuvelrug'. Geef deze gebieden op duidelijk kaartmateriaal aan. Geef in het MER aan of de alternatieven effect hebben op de instandhoudingdoelen van de natuurdoeltypen van de beschermde natuurgebieden, en zo ja: welke. Beschrijf daartoe in het MER:

- de te verwachten achtergronddepositie van de omliggende verzuringsgevoelige gebieden volgens de autonome ontwikkeling. Gebruik voor de bepaling van de achtergronddepositie de gegevens van het RIVM en - indien beschikbaar - de gegevens van de provincie Overijssel;
- de instandhoudingdoelstellingen en kritische depositiewaarden voor de beoogde natuurdoeltypen in de natuurgebieden;
- de door het bedrijf veroorzaakte ammoniakdepositie op de natuurgebieden bij uitvoering van de alternatieven. Geef specifiek voor de kwetsbare en zeer kwetsbare gebieden uit de Wav aan welke depositie te verwachten is. Maak hierbij gebruik van een verspreidingsmodel, AAgro-Stacks;
- geef specifiek voor Natura 2000-gebieden het 'Wierdense Veld' en de 'Sallandse Heuvelrug' welke specifiek is ontwikkeld voor de emissie van ammoniak, aan welke ammoniakdepositie te verwachten is. Maak ook hierbij gebruik van AAgro-Stacks.

⁶ Bij mitigeren kan gedacht worden aan het verminderen van landschappelijke effecten door het landschappelijk inpassen van een bedrijf, of het verminderen van geluidsemissie door inpandig laden en lossen.

⁷ Het gaat hierbij met name om de achtergronddepositie van ammoniak.

⁸ Hieronder verstaan we de kwetsbare gebieden uit de Wav, als ook de kwetsbare gebieden die niet onder de Wav vallen. Dit laatste is nodig omdat niet duidelijk is of vereisten hieromtrent uit de IPPC-richtlijn geheel in de Wav zijn geïmplementeerd.

5.3 Geurhinder

Beschrijf in het MER:

- de geurbelasting van de gevoelige objecten in odour units. Doe dit volgens de in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) aangegeven rekenmethode. Getoetst dient te worden op basis van artikel 3 Wgv. Indien de betreffende gemeente bij gemeentelijk verordening volgens artikel 6 Wgv andere waarden heeft vastgesteld, dan dienen deze waarden als toetsingskader;
- de momenten van maximale geurhinder die per etmaal kunnen optreden. Maak daarbij een inschatting van de maximale geurniveaus die zich kunnen voordoen;
- geef daarnaast inzicht in de geurbeleving op en in de directe nabijheid van de inrichting door middel van een omgevingstoets⁹ op basis van een verspreidingsmodel (V-stacks gebied).

Volgens de Wet geurhinder en veehouderij is een omgevingstoets niet nodig voor de individuele geurbeoordeling van een milieuvergunningaanvraag. Het is op dit moment niet duidelijk of de Wet geurhinder en veehouderij in overeenstemming is met de omgevingstoets zoals deze in het kader van de IPPC-richtlijn dient te worden uitgevoerd.

Voer een omgevingstoets uit en neem deze in het MER op. Betrek bij de vaststelling van de achtergrondbelasting van geurhinder¹⁰ de reeds aanwezige, andere veehouderijbedrijven in de omgeving van het initiatief en die nieuwe veehouderij-initiatieven waarvan de omvang en de locatie bekend zijn.

5.4 Luchtkwaliteit

Beschrijf in het MER op kwantitatieve wijze:

- de achtergrondconcentratie in de directe omgeving van het bedrijf¹¹;
- de grootte en verandering van de stofemissies door het initiatief, inclusief verkeersbewegingen;
- de bijdrage van de stofemissies aan de fijn stof (PM₁₀) concentraties in de lucht in de omgeving van het bedrijf, inclusief benodigde mitigerende maatregelen, beginnende op de grens van de inrichting;
- de toetsing van de fijn stofconcentraties (PM₁₀) aan de Wet milieubeheer (luchtkwaliteitseisen)¹².

Indien hieruit met zekerheid blijkt dat er geen overschrijding van de normen uit de Wet milieubeheer op zal treden, is hiermee voldoende informatie voor het MER geleverd. Indien er twijfel mogelijk is over de vraag of de normen worden overschreden, is een modelberekening nodig voor de toetsing aan de Wet milieubeheer. Deze berekeningen moeten worden uitgevoerd conform de ministeriële regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007. Beschrijf voor de modellering voor zowel het voornemen als de alternatieven:

⁹ Inspraakreactie nr. 9 gaat specifiek in op de achtergrondbelasting als gevolg van de veelheid aan veehouderijen in de omgeving.

¹⁰ De rekenmethodiek, V-stacks gebied, werkt met een bereik van 2 km rondom het initiatief. Houdt deze afstand aan voor het in kaart brengen van de achtergrondbelasting van geur (cumulatieve geurhinder).

¹¹ De Commissie adviseert om hierbij gebruik te maken van de berekende achtergrond concentratiekaarten van het Milieu- en Natuurplanbureau (MNP).

¹² Vanwege de heersende problematiek t.a.v. fijn stof en het feit dat intensieve veehouderijen een belangrijke bron van fijn stof zijn, wordt fijn stof (PM₁₀) met name genoemd. Dat laat onverlet dat ook voor de andere stoffen uit de Wet milieubeheer moet worden aangetoond dat voldaan wordt aan de geldende normen.

- de ligging en grootte (in ha) van eventuele overschrijdingsgebieden;
- de hoogste concentraties binnen de overschrijdingsgebieden;
- de hoeveelheid woningen en andere bestemmingen gelegen binnen de verschillende overschrijdingsgebieden¹³;
- de mate van overschrijding van grenswaarden ter hoogte van woningen en andere bestemmingen.

Aannemelijk moet worden gemaakt dat het project realiseerbaar is binnen de eisen van de Wet milieubeheer.

5.5 Overige aspecten

5.5.1 Geluid en verkeer

Breng in het MER de geluidseffecten van het voornemen in beeld, en geef aan in welke mate dit gevolgen voor de omgeving heeft. Ga daarbij minimaal in op:

- de geluidsemissies voor de dag-, avond-, en nachtperiode, voor:
 - een representatieve bedrijfssituatie en de geluidsproductie van de ventilatoren;
 - een regelmatige afwijking van de representatieve bedrijfssituatie (zoals bijvoorbeeld het laden van kuikens en mest)¹⁴;
 - incidentele bedrijfssituaties, zoals onder andere het inschakelen van een noodstroomaggregaat. Geef een inschatting hoe vaak deze zich voor kunnen doen;
- in welke mate de geluidsemissies hinder kunnen veroorzaken, vooral waar de emissies boven de richtwaarden (kunnen) uitkomen.

Beschrijf in het MER tevens welke transporten worden verwacht. Maak daarin onderscheid in de reguliere bedrijfsvoering, maar benoem ook de transportbewegingen tijdens piekmomenten. Beschrijf in het MER naast de geluidsemissies van de inrichting ook de hinder als gevolg van de hierboven genoemde transportbewegingen.

5.5.2 Klimaat en Energie

Beschrijf in het MER de energiehuishouding voor het voorkeursalternatief en het MMA op hoofdlijnen, bijvoorbeeld in de vorm van stroom- en gasverbruik per dier.

Geef de uitstoot van broeikasgassen van CO₂ voor de verschillende alternatieven op hoofdlijnen weer.

5.5.3 Veiligheid

Indien gekozen wordt voor de toepassing van een chemische luchtwassers moet in het MER het volgende worden beschreven. Ga in op de veiligheidsaspecten van de opslag en verwerking van zuur, waarbij de speciale opslagvoorzieningen van het zuur en de opslag en verwerking van het spuiwater (de wij-

¹³ Deze informatie is niet relevant voor de toetsing aan de grenswaarden en plandrempels de Wet milieubeheer. Deze gelden immers voor de buitenlucht in zijn algemeenheid (m.u.v. arbeidsplaatsen, waarop de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing is). Voor het verkrijgen van inzicht in de mogelijke gezondheidseffecten acht de Commissie het echter van belang ook inzicht te geven in de mate van blootstelling van de bevolking. Gevoelige bestemmingen zijn woningen, scholen, ziekenhuizen, speeltuinen en sportvelden.

¹⁴ Inspraakreacties 1,2 en 3 gaan in op de frequentie en de gevolgen voor geluid en verkeer als gevolg van het laden van kuikens in de nachtperiode.

ze van verwerking/afvoer en de hoeveelheid water) ten behoeve van de chemische luchtwassers worden besproken.

Geef zo goed mogelijk de kans weer op, en de aard van, calamiteiten en storingen die tot milieu- of dierenwelzijnproblemen kunnen leiden. Beschrijf ook de te nemen maatregelen om de gevolgen zoveel mogelijk te beperken.

5.5.4 Veewetziekten

Geef aan welke situatie er ontstaat wanneer, bijvoorbeeld ten gevolge van veewetziekten, een vervoers- of exportverbod wordt ingesteld en welke maatregelen worden genomen om binnen het bedrijf dieropvang te realiseren. Geef hierbij aan welke milieueffecten dergelijke maatregelen met zich meebrengen.

5.5.5 Natuur

In paragraaf 5.1 en 5.2 wordt reeds naar informatie gevraagd met betrekking tot natuur. Met name de informatie in paragraaf 5.2 dient ook gebruikt te worden bij de afweging die in deze subparagraaf wordt gevraagd.

Gebiedsbescherming

Beschrijf de mogelijke invloed van het voornemen op de beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden, het 'Wierdense Veld' en de 'Sallandse Heuvelrug' en de EHS. Het bedrijf kan invloed hebben op een kwetsbaar gebied ook al is het hierin niet gelegen of is het er niet direct naast gelegen (externe werking). Maak onderscheid tussen de verschillende gebieden en geef hiervan de status aan, evenals de voor het gebied geldende instandhoudingsdoelstellingen dan wel ontwikkelingsdoelstellingen.

Mocht op grond van objectieve gegevens niet uit te sluiten zijn dat mogelijk significante gevolgen op het Natura 2000-gebied optreden, dan is ook een passende beoordeling nodig op grond van de Natuurbeschermingswetgeving¹⁵. Geef in het MER aan of een Nb-vergunning noodzakelijk is.

Soortenbescherming

Geef in het MER beknopt aan welke beschermde planten- of diersoorten in of nabij het plangebied voorkomen en welke gevolgen deze door het initiatief zullen ondervinden.

Geef aan of voor het voornemen een ontheffing van de minister van LNV vereist is op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet. Om te bepalen of een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet nodig is dient een inventarisatie van de ruimtelijke verspreiding van alle in het studiegebied voorkomende relevante soorten te worden gemaakt. Indien een ontheffing noodzakelijk is, motiveer dan in het MER op grond waarvan verondersteld wordt dat een ontheffing zal worden verleend.

¹⁵ Dit dient dan afgezet te worden tegen de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied. Let hierbij op dat ook een geringe toename van de ammoniakdepositie van 0,6 mol zuur/ha/jaar een significant gevolg kan betekenen (zie de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 20 september 2006, zaaknr. 200509110/1, LJN AY8489).

5.5.6 Landschap en Cultuurhistorie

In een agrarische omgeving kunnen waardevolle cultuurhistorische elementen en karakteristieke landschappen voorkomen, zoals bijvoorbeeld oude boerderijen of karakteristieke houtwallen. Neem in het MER een beschrijving op van de cultuurhistorische waarden en landschapselementen, als basis voor de effectbeschrijving van alternatieven en varianten. Beschrijf indien aanwezig hoe effecten op waardevolle cultuurhistorische elementen en karakteristieke landschappen voorkomen of beperkt worden.

Geef in het MER aan hoe de nieuwe inrichting optimaal landschappelijk kan worden ingepast. Geadviseerd wordt in het MER een visualisatie van het toekomstige bedrijf op te nemen.

5.5.7 Water

Breng de effecten van het voornemen op het watersysteem in beeld.

Besteed daarbij aandacht aan:

- de waterinfiltratie in het gebied. Breng hiervoor de waterdoorlatendheid van de bodem in beeld;
- de locaties en het ruimtebeslag van de infiltratievoorzieningen en de buffers;
- maatregelen om te waarborgen dat afstromend hemelwater schoon blijft;
- bronnering tijdens de bouw van de stallen. Breng de mogelijke consequenties met betrekking tot de waterhuishouding in beeld. Betrek hierbij, indien in de omgeving aanwezig, verdrogingsgevoelige gebieden.

Geef, indien van toepassing, ook aan hoe en hoeveel water via een eigen bron wordt gewonnen en wat dit betekent voor wateronttrekking.

6. OVERIGE PUNTEN

Vorm, presentatie en samenvatting

Geadviseerd wordt om in één visueel toegankelijk overzicht de beoordeling van de alternatieven op de meest onderscheidende effecten te verwerken. Dit betekent dat het MER helder en gestructureerd moet zijn zodat de milieu-informatie goed is terug te vinden. Daarmee wordt de onderlinge vergelijking vergemakkelijkt. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden. Bij de vergelijking moeten de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

Neem een zelfstandig leesbare samenvatting op, die duidelijk is voor burgers en geschikt is voor bestuurlijke besluitvorming.

Verder wordt aanbevolen om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;

- recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda toe te voegen. Op de kaarten moet de ligging en afstand tot kwetsbare natuurgebieden en objecten voor het verblijf van mensen (gevoelig voor geur, geluid etc.) goed worden aangegeven.

Evaluatieprogramma en leemten in milieu-informatie

Het bevoegd gezag moet bij het besluit over de milieuvergunning aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek gegeven wordt, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

Voor de onderdelen 'evaluatieprogramma' en 'leemten in milieu-informatie' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Jansen of Lorkeer-Lohuis VOF

Bevoegd gezag: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hellendoorn

Besluit: vergunning op grond van de Wet milieubeheer

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C14.0

Activiteit: oprichten vleeskuikenbedrijf

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. De lijst met inspraakreacties en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in: Twents Volksblad d.d. 26 september 2007

aanvraag richtlijnenadvies: 18 september 2007

ter inzage legging startnotitie: 26 september tot en met 6 november 2007

richtlijnenadvies uitgebracht: 4 december 2007

Werkwijze Commissie bij richtlijnenadvies:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de startnotitie als uitgangspunt.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ing. H.H. Ellen

ing. H.J.M. Hendriks (tevens werkgroepsecretaris)

ir. N.G. Ketting (voorzitter)

BIJLAGE 2: Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. Familie Hoentjen, Marle
2. Stichting Anti Industriële Veehouderij Marle in oprichting, Marle
3. Familie Jansen of Lorkeers, Marle
4. Plaatselijk Belang Marle, Marle

**Advies voor richtlijnen voor het MER Oprichting vleeskuiken-bedrijf
Jansen of Lorkees-Lohuis, gemeente Hellendoorn**

Jansen of Lorkees-Lohuis VOF is voornemens een nieuw vleeskuikenbedrijf op te richten aan de Piksenweg (ongenummerd) te Hellendoorn. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hellendoorn moet een besluit nemen over de hiervoor benodigde milieuvergunning. Voorafgaand hieraan wordt een milieueffectrapport opgesteld door de initiatiefnemer.

ISBN: 978-90-421-2270-3